

Φειδιππίδης: Το μυστήριο γύρω από τον πρώτο μαραθωνοδρόμο της ιστορίας

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

Μπορεί να έχει συνδέσει άρρηκτα το όνομά του με το “νενικήκαμεν” των Αρχαίων Ελλήνων στη μάχη του Μαραθώνα το 490 π.Χ , δεν είναι όμως καθόλου βέβαια πως ο ημεροδρόμος (αγγελιαφόρος) Φειδιππίδης είχε πράγματι κάποια σχέση με την αναγγελία της νίκης, πολλώ δε μάλλον ότι πέθανε εξουθενωμένος μετά από αυτή. Αν πιστέψει κανείς τον Ηρόδοτο, ο οποίος είναι και η πλησιέστερη πηγή στα γεγονότα, ο Φειδιππίδης έκανε κάτι ακόμα πιο εντυπωσιακό, όχι όμως μετά τη μάχη, αλλά πριν την πραγματοποιήσή της.

Έτσι λοιπόν σύμφωνα με τον ιστορικό όταν οι Αθηναίοι έμαθαν για την απόβαση των Περσών στο Μαραθώνα έστειλαν το Φειδιππίδη στη Σπάρτη για να ζητήσει τη στρατιωτική συμβολή των Λακεδαιμονίων. Ο δρομέας κάλυψε μια απόσταση 240 χλμ σε δύο μέρες, ωστόσο εκείνοι επικαλέστηκαν θρησκευτικούς λόγους για τους οποίους ήταν αδύνατον να αναχωρήσουν πριν περάσουν έξι μέρες, δηλαδή μετά την πανσέληνο. Πράγματι την επομένη της πανσελήνου οι Σπαρτιάτες με πλήρη εξοπλισμό άρχισαν να περπατούν 14 ώρες τη μέρα, φτάνοντας στην Αθήνα μετά από τρεις μέρες, μόνο που η μάχη είχε ήδη τελειώσει νικηφόρα για τους Αθηναίους. Ο Φειδιππίδης όπως γίνεται αντιληπτό φαίνεται να βγήκε σώος και αβλαβής από τη διαδρομή, ενώ ο Ηρόδοτος δεν αναφέρει τίποτε για την ταυτότητα του αγγελιαφόρου που μετέφερε την χαρμόσυνη είδηση. Η ερμηνεία που έχει δοθεί γι'αυτή την παράλειψη του Ηροδότου, ο οποίος κατά τα άλλα είναι "λαλίστατος" για την πρώτη σπουδαία αυτή μάχη των Περσικών πολέμων, είναι πως η απόσταση Μαραθώνα - Αθήνας ήταν αμελητέα μπροστά σε εκείνη μεταξύ Αθήνας και Σπάρτης, άρα δε θεωρήθηκε η κάλυψή της ως κάτι ασυνήθιστο ή αξιοσημείωτο.

Δεν είναι τυχαίο πως οι αναφορές στην αναγγελία της είδησης ξεκινούν από τις πηγές 150 χρόνια μετά τη μάχη, ενώ ως προς την ταυτότητα του δρομέα υπάρχει μεγάλη διχογνωμία μεταξύ των ιστορικών. Ο Ηρακλείδης από τον Πόντο για παράδειγμα αναφέρει ως αγγελιαφόρο το Θέρσιππο από τον αρχαίο δήμο τον Ερωέων, προσθέτοντας ωστόσο ότι στην εποχή του αλλά και προγενέστερα ο

ημεροδρόμος της νίκης θεωρούνταν ο Ευκλής, ο οποίος αφού έφτασε ένοπλος στα τείχη της πόλης, πρόλαβε μόνο να πει “χαίρεται και χαιρόμεν” και στη συνέχεια ξεψύχησε, παράδοση που αργότερα αποδόθηκε στο Φειδιππίδη. Φαίνεται όμως ότι και η γλωσσική παραφθορά έπαιξε το ρόλο του, καθώς ο Λουκιανός, το 2ο μ.Χ αιώνα επαναλαμβάνει το εν λόγω περιστατικό με πρωταγωνιστή κάποιον Φιλιππίδη, όνομα που αναφέρει και ο διάσημος περιηγητής του 2ου μΧ αιώνα Παυσανίας.

Μυστήριο καλύπτει και την ακριβή διαδρομή που ακολούθησε ο ημεροδρόμος, όπως κι αν λεγόταν, το μόνο βέβαιο είναι πως δεν είχε σχέσει με τη σύγχρονη διαδρομή 42χλμ του Μαραθωνίου, η οποία καθιερώθηκε κατά τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896 στη βάση του τότε διαθέσιμου συγκοινωνιακού δικτύου. Η διαδρομή αυτή ήταν ανύπαρκτη στην αρχαιότητα και ως πιθανή πραγματική διαδρομή έχει προταθεί εκείνη των 34 χλμ μεταξύ Μαραθώνα-αρχαίας Εκάλης και Αθηνών.

Όπως και να ‘χει, από τη στιγμή που καθιερώθηκε, η παράδοση για τον αγγελιοφόρο πέρασε από στόμα σε στόμα γεννώντας διάφορες λαϊκές παραλλαγές μεταξύ των κατοίκων της Αττικής. Σύμφωνα με μία από αυτές, οι αγγελιαφόροι μετά τη μάχη ήταν δύο, ένας με άλογο που δεν έφτασε ποτέ, κι ένας πεζός κι οπλισμένος. Ο πρώτος πήγε από το Χαλάνδρι και ο δεύτερος από τη Σταμάτα, που πήρε το όνομά της υποτίθεται από τις φωνές των γυναικών που του φώναζαν “Σταμάτα, σταμάτα”. Τέλος έφθασε στο Ψυχικό, που ονομάστηκε έτσι καθώς εκεί ξεψύχησε ο ημεροδρόμος. Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, ο τόπος θανάτου ήταν οι σημερινοί Αμπελόκηποι, αρχικά Αγγελόκηποι καθώς εκεί είχε αφήσει την τελευταία του πνοή ο αγγελιοφόρος. Είναι ενδιαφέρον που η λαϊκή μνήμη διέσωσε την ιστορικά ακριβή πληροφορία πως οι αγγελιοφόροι της μάχης έφερναν τα μηνύματά τους οπλισμένοι, με στόχο να εμψυχώσουν τον πληθυσμό αλλά κυρίως να μη θεωρηθούν ριψάσπιδες που είχαν παρατήσει τη μάχη.

Πηγή: iellada.gr